Prima instanță: Judecătoria Chişinău (sediul Centru) judecător: A.Mardari
Dosarul nr. 2a-1712/24
2-23078556-02-2a-24042024

D E C I Z I E
Colegiul Civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

04 decembrie 2024 mun. Chişinău

Instanța compusă din:
Preşedintele ședinței, judecătorul Ana Panov
Judecători Natalia Mămăligă și Ala Malîi

examinînd în procedură scrisă, fără dezbateri publice, în lipsa participanților la proces, cererea de apel declarată de avocatul Țiganaș Elena în interesele apelantului Bubuiog Ion, împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 22 ianuarie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Bubuiog Ion către Smochin Marcel privind încasarea datoriei,

a c o n s t a t at:

Circumstanțele speței:

La 31.05.2023, Bubuiog Ion a depus cerere de chemare în judecată către Smochin Marcel privind încasarea datoriei.

În motivarea cererii de chemare în judecată Bubuiog Ion a indicat că a luat un împrumut de la Smochin Marcel în sumă de 3 500 Euro pentru o perioadă scurtă de timp și au ajuns la un acord de a pune în gaj casa care o deținea în sat. *****.

Prin urmare, contractul de gaj a fost înregistrat la notarul Macar Veronoca situat în mun. Chișinău, str. *****, ulterior suma de 3 500 Euro a fost transmisă semnându-se actul de primire a banilor, necitind prezentul contract de gaj și nu a primit nici o copia a actelor respective.

Indică reclamantul că la întoarcerea sumei de bani, Smochin Marcel se va obliga de a restitui actele în original și de a rezilia contractul de gaj.

Ca urmare Bubuiog Ion a părăsit hotarele Republici Moldova și aflîndu-se în Italia a efectuat mai multe transferuri bănești prin Western Union pârâtului Smochin Marcel. După ce a fost transferată suma de 3 500 Euro, ultimul a invocat faptul că nu va rezilia contractul și va întoarce toate actele până când nu va fi transferată suma de 500 Euro, ulterior s-a mai solicitat încă 500 Euro.

La 19.01.2023 reclamantul s-a adresat la ASP pentru a-i fi eliberat extras de pe bunurile imobil și atunci a aflat că a fost înșelat și că s-a semnat atunci un contract de vînzare-cumpărare și nici de cum contractul de gaj.

Menționează că, Smochin Marcel a înstrăinat bunul imobil fără acordul acestuia și a primit și suma de 4 727 Euro, bani transferați din Italia.

La 27.01.2023 Bubuiog Ion s-a adresat la Inspectoratul de Poliție Centru, mun. Chișinău cu o plângere privind acțiunile de înșelăciune ale lui Smochin Marcel.

La 27.02.2023 a fost emisă ordonanța de refuz în pornirea urmării penale și clasarea procesului penal pe motiv că, între părți există un raport juridic de natură civilă, examinarea căruia ține de competența instanței de judecată în ordine civilă.

La 12.09.2022 în adresa pârâtului Smochin Marcel a fost expediată somația privind restituirea sumei de 3 520 Euro și anularea contractului de vînzare-cumpărare din 25.09.2009, fapt ce nu s-a soldat cu succes.

Solicită reclamantul Bubuiog Ion încasarea din contul lui Smochin Marcel a sumei de 4 727 Euro și a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat în sumă de 2 790 lei și a asistenței juridice în sumă de 5 000 lei.

Poziția instanței de fond.

Prin hotărîrea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 22 ianuarie 2024, cererea de chemare în judecată depusă de Bubuiog Ion către Smochin Marcel privind încasarea datoriei, s-a respins ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 12 februarie 2024, avocatul Țiganaș Elena în interesele apelantului Bubuiog Ion, a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 22 ianuarie 2024, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu remiterea cauzei la rejudecare în procedură generală în instanța de fond.

Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2023, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de avocatul Țiganaș Elena în interesele apelantului Bubuiog Ion din motivul necorespunderii acesteia prevederilor art. art. 364 și 365 Cod de procedură civilă, fiind acordat părții apelante termen, pentru a prezenta cererea de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii. Concomitent s-a explicat, că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile indicate în încheiere în termenul acordat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită. În interiorul termenului acordat de instanța de apel, partea apelantă, a făcut dovada înlăturării neajunsurilor expuse de instanța de apel în încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel. Urmare a acestui fapt, prin încheierea instanței de apel din 27 iunie 2024, cererea de apel a fost acceptată pentru examinare, cu intentarea procedurii în apel.

În motivarea apelului partea apelantă a invocat, că cu hotărîrea primei instanțe nu este de acord or, aceasta contravine circumstanțelor speței și normelor legale.

Mai motivează partea apelantă că, circumstanţe importante pentru solutionarea cauzei nu au fost constatate si elucidate pe deplin iar circumstanţele importante pentru solutionarea cauzei pe care prima instantă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente fapt ce a determinat apariţia unor concluzii expuse în hotărâre, care sunt în contradicție cu circumstanţele cauzei și care au dus la pronuntarea unei hotărâri neîntemeiate.

În acest context a indicat, că deoarece cauza conform legislației în vigoare a fost examinată in lipsa părților în procedură cu valoare redusă, iar ultima nu a avut posibilitatea de a-și apăra drepturile prin prezentarea probelor.

La caz menționează partea apelantă că, apelantul Bubuiog Ion a luat cu împrumut suma de 3500 Euro, însă pentru garanţie a considerat că casa a fost pusă în gaj, ultimul nu a citit şi nu a primit de la notar nici o copie a contractului de vînzare cumpărare, a cunoscut despre contractul de vînzare cumpărare de la ASP cînd s-a adresat pentru a ridica extrasul bunurilor imobile. Or, înţelegerea cu intimatul a fost doar de a gaja bunul pînă la restituirea datoriei, după restituirea datoriei intimatul urma să scoată gajul de pe bunul gajat. Fapte care nu au fost realizate de intimat, astfel apelantul a fost deposedat de bunul propprietate personală cît şi de suma de 4727 Euro.

Indică partea apelantă că, Potrivit transferurilor confirmate prin bonuri, Bubuiog Ion a transferat sumele de bani în ordinea următoare:

- la data de 28.09.2010, a fost efectuat transferal prin intermediu Sistemului de transfer de bani WESTER UNION către Smochin Marcel suma de 1.147.0 Euro.
- la data de 25.05.2010, a fost efectuat transferal prin intermediu Sistemului de transfer de bani WESTER UNION către Smochin Marcel suma de 500.00 Euro.
- la data de 30.04.2010, a fost efectuat transferal prin intermediu Sistemului de transfer de bani WESTER UNION către Smochin Marcel suma de 500.00 Euro.
- la data de 29.09.2010, a fost efectuat transferal prin intermediu Sistemului de transfer de bani WESTER UNION către Smochin Marcel suma de 880.00 Euro.
- la data de 29.03.2010, a fost efectuat transferal prin intermediu Sistemului de transfer de bani WESTER UNION către Smochin Marcel suma de 500 .00 Euro.
- la data de 28.09.2010, a fost efectuat transferal prin intermediu Sistemului

de transfer de bani WESTER UNION către Smochin Marcel suma de 1200 euro, la care instanța de fond nu a dat nici o apreciere.

Susține partea apelantă că, instanţa de fond nu a elucidat pe deplin circumstanţele importante si a dat o apreciere eronată materialelor cauzei. Or, aşa cum reiese din materialul probatoriu, transferurile bănești efectuate de către apelant denotă faptul că acesta si-a stins datoria fată de intimat, chiar a achitat o suma mai mare, iar intimatul/pîrît Smichi Marcel **s**-a îmbogăţit nejustificat cu suma de cel puţin 4727 Euro pe seama apelantului, și a rămăs și fără casă care prin înșălăciune a fost deposedat.

Termenul de declarare a apelului.

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Reprezentantul apelantului Bubuiog Ion, avocatul Țiganaș Elena a depus apelul la data de 12 februarie 2024, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 22 ianuarie 2024, astfel se constată apelul declarat în termen.

Cadrul legal pertinent aplicabil speței.

Analizând motivele invocate în cererea de apel, studiind materialele pricinii, Colegiul consideră necesar de a admite apelul declarat, a casa hotărârea instanței de fond, cu remiterea pricinii spre rejudecare în primă instanță, din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 276/2 CPC, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depăşeşte 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobânzile, penalităţile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

În acord cu prevederile art. 276/3 CPC, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică.

Conform art. 276/4 CPC, instanţa soluţionează cauza şi adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referinţă, soluţionarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanţei judecătoreşti şi se comunică participanţilor la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărârea judecătorească poate fi

atacată cu apel, care se examinează în condiţiile prezentului cod. Deciziile instanţei de apel nu se supun recursului, fiind definitive şi irevocabile de la pronunțare.

Instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art. 276/3 fiind aplicabile corespunzător.

În conformitate cu art. 385 lit. d) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze hotărârea primei instanțe și să trimită pricina spre rejudecare în primă instanță doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art. 388 alin. (1) lit. b) şi lit. d) Cod de procedură civilă. La solicitarea participanților la proces, instanța de apel poate trimite pricina spre rejudecare în prima instanță în cazul prevăzut la art. 388 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă.

Conform prevederilor art. 388 alin. (1) lit. b) şi lit. d) Cod de procedură civilă hotărârea primei instanțe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă cauza a fost judecată de instanţă în absenţa unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data şi ora şedinţei de judecată și/sau instanţa a soluţionat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces.

De asemenea, conform prevederilor alin. (2) al aceleiași norme, săvârșirea altor încălcări decât cele consemnate la alin. (1) constituie temeiul casării hotărârii numai dacă ele au dus sau au putut duce la soluționarea eronată a cauzei.

În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.

Art. 118 alin.(3) și (5) Cod de procedură civilă stabilește că ” circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate. Instanţa judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părţilor şi altor participanţi la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare şi să dovedească faptele ce constituie obiectul probaţiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor”.

În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă ”instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde

argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces".

Colegiul civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43). 20. Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

Starea de fapt și circumstanțele pricinii. Aprecierea instanței de apel.

În cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit, că înaintând acțiune în instanță împotriva lui Smochin Marcel, avocatul Țigănașu Elena în interesele reclamantului Bubuiog Ion a solicitat încasarea sumei de 4 727 Euro și a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat în sumă de 2 790 lei și a asistenței juridice în sumă de 5 000 lei (f.d.4-7).

Prin încheierea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 06.09.2023, a fost primită în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de chemare în judecată depusă de Bubuiog Ion către Smochin Marcel privind încasarea datoriei.

În continuare, examinând cauza în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă, instanța de fond prin hotărârea din 22 ianuarie 2024 a respins acțiunea integral, ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 12 februarie 2024, avocatul Țigănașu Elena acționînd în interesele lui Bubuiog Ion, a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 22 ianuarie 2024, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond pentru examinare în procedură generală.

Completul judiciar, analizând materialele cauzei, obiectul acțiunii și procedura în care a fost soluționat litigiul, consideră că soluția instanței de fond este neîntemeiată din următoarele considerente.

Din cuprinsul cererii de chemare în judecată rezidă, că reclamantul Bubuiog Ion solicită obligarea pârâtului Smochin Marcel de a restitui suma de 4 727 Euro, obținute de la reclamant în urma transferurilor bănești prin Western Union.

Colegiul remarcă că, reclamantul invocă că, Bubuiog Ion a indicat că a luat un împrumut de la Smochin Marcel în sumă de 3 500 Euro pentru o perioadă scurtă de timp și au ajuns la un acord de a pune în gaj casa care o deținea în sat. *****, gajul care ulterior urma a fi radiat în urma restituirii datorii.

La fel, Colegiul reține că, reclamantul/apelant a prezentat mai multe transferuri bănești prin Western Union pârâtului Smochin Marcel, în sumă totală de 4727 euro în scopul stingerii datoriei, însă, pîrîtul intimat nu a reziliat contractul și nu a restituit actele pe casa care a fost gajată în scopul asigurării restituirii datoriei.

Astfel, reieșind din circumstanțele speței și din materialele cauzei și probelor prezentate de către partea reclamantă/apelantă, s-a creat o situaţie contradictorie cu privire la transferurile bănești efectuate de reclamant din Republica Italiană prin Western Union pârâtului Smochin Marcel, la care instanța de fond le-a dat o apreciere superficială, fără a examina minuțios circumstanțele speței.

În conformitate cu art. 276^3 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dacă din materialele cauzei rezultă că cererea nu poate fi examinată în ordinea stabilită pentru cererile cu valoare redusă, judecătorul, prin încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul, dispune examinarea cauzei în ordine generală. În acest caz, prevederile prezentului capitol sunt inaplicabile.

Din cuprinsul normei legale enunțate rezultă, că legiuitorul a instituit o singură condiție, când instanța de judecată poate să dispună examinarea cererii cu voalare redusă în procedură generală, și anume, în cazul în care materialul probator anexat la cererea cu valoare redusă și, după caz, referința, este insuficient pentru soluționarea justă a cauzei, fiind necesare și alte mijloace de probațiune, specifice procedurii generale (ex.: dispunerea expertizei, audierea martorilor ș.a.).

Pornind de la faptul că litigiul a fost judecat unipersonal, în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă, în conformitate cu art. 276^3 -276^4 Cod de procedură civilă, în baza materialelor existente, Completul conchide, că instanța de fond, urma să examineze cauza în procedura generală, cu participarea participanților la proces ținând cont de faptele invocate și specificul litigiului dedus judecății.

În această ordine de idei, Colegiul civil consideră, că examinînd prezenta speță în procedura cererilor cu valoare redusă, apelantul Bubuiog Ion, nu a fost auzit de instanța de fond într-un mod echitabil, fără a-i fi respecte garanțiile prevăzute la art. 6 din Convenție, deși art. 9 alin. (1) Cod de procedură civilă, stabilește că instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfășurarea procesului, ale cărui limite şi al cărui conținut sunt stabilite de prezentul cod şi de alte legi.

Reieșind din circumstanțele speței și normele legale enunțate, Colegiul constată că, instanța de fond nu a exercitat un control judiciar complet, în fapt și în

drept și, ca consecință, a interpretat și aplicat în mod incorect normele de drept procedural pertinente speței, fapt ce a succedat adoptarea unei soluții greșite.

Astfel, pornind de la faptul că cauza a fost judecată în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă, în conformitate cu dispozițiile art. art. 276^3-276^4 Cod de procedură civilă, Colegiul conchide că în speță au fost aplicate incorect normele de drept procedural indicate și, pe cale de consecință, survenind necesitatea remiterii cauzei spre rejudecare în prima instanță, aceasta urmând a fi judecată în procedură contencioasă, generală, nefiind posibilă soluționarea litigiului dedus judecății în procedură scrisă a cererilor cu valoare redusă, în lipsa părților.

Conform art. 6 § 1 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială.

La caz, Colegiul învederează jurisprudența Curţii Europene a Drepturilor Omului, care statuează că întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum şi de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale şi de practicile diferite privind prezentarea şi redactarea sentințelor și hotărârilor în diferite state (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61). Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60).

La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, jurisprudența CtEDO în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a accentuat că, este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (Hirvisaari împotriva Finlande).

Din considerentele expuse și pornind de la faptul, că această eroare admisă la judecarea cauzei în instanța ierarhic inferioară nu poate fi corectată de instanța de apel, Completul ajunge la concluzia de a admite apelul declarat și a casa integral hotărârea instanței de fond, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanţa de fond urmează să ţină cont de cele indicate, să verifice şi alte circumstanţe ce prezintă importanţă pentru soluţionarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet şi obiectiv, conform exigenţelor art. 130 Cod de procedură civilă, probele administrate pe dosar şi în dependenţă de

situaţia stabilită, în raport cu normele de drept material, care reglementează relaţiile civile, să adopte o hotărâre legală şi întemeiată.

În conformitate cu art. 276^4, 385 lit.d), art. 389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ

d e c i d e:

Se admite cererea de apel declarată de avocatul Țiganaș Elena în interesele apelantului Bubuiog Ion.

Se casează hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22 ianuarie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Bubuiog Ion către Smochin Marcel privind încasarea datoriei.

Se remite cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Bubuiog Ion către Smochin Marcel privind încasarea datoriei, la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Preşedintele completului, judecătorul Ana Panov

Judecătorii Natalia Mămăligă

Ala Malîi